

Prediker

¹ De woorden van den Prediker, den zoon van David, koning in Jerusalem.

² Ijdelheid der ijdelheden, zegt de Prediker, Ijdelheid der ijdelheden; alles is ijdel!

³ Wat voor nut heeft de mens van al het zwoe-gen, Dat hij doet onder de zon?

⁴ Het ene geslacht gaat, het andere komt; Alleen de aarde blijft.

⁵ De zon gaat op, de zon gaat onder, Zij ijlt naar haar plaats, en komt daar weer op;

⁶ Zij gaat naar het zuiden, En keert zich naar het noorden. Rusteloos wentelend jaagt de wind, Op zijn eigen wentelen keert de wind terug.

⁷ Alle stromen lopen naar zee, Maar de zee wordt er niet vol van; Naar de plaats van hun uitgang keren zij terug, Om opnieuw te vloeien.

⁸ Al die rusteloos werkende dingen Vermag de mens niet op te sommen. Het oog wordt nooit verzadigd van zien, Het oor heeft nooit genoeg van het horen.

⁹ Wat geweest is, komt terug; Wat gebeurd is, gebeurt opnieuw; Niets nieuws is er onder de zon!

¹⁰ Is er eens iets, waarvan men zegt: Zie, dat is nieuw, Het was er reeds lang in de eeuwen vóór ons.

¹¹ Men denkt niet meer aan de mensen van vroeger; Evenmin blijft een volgend geslacht In herinnering bij hen, die later komen.

¹² Ik, de Prediker, was koning Over Israëel, in Jerusalem.

¹³ Ik legde mij er op toe, met wijsheid te onderzoeken En na te vorsen alles wat er gebeurt onder de zon. Deze treurige bezigheid heeft God gegeven Aan de mensen, om zich er mee af te tobben.

¹⁴ Ik zag, wat er gezwoegd wordt onder de zon: En zie, alles is ijdelheid en jagen naar wind;

¹⁵ Het kromme kan men niet recht maken, En het onvolmaakte niet volmaakt.

¹⁶ Ik dacht bij mijzelf: Zie, ik heb veel groter wijsheid verworven, Dan allen, die vóór mij over Jerusalem heersten, En mijn hart heeft veel wijsheid en kennis doorschouwd.

¹⁷ Ik heb getracht, wijsheid en kennis Te onderscheiden van dwaasheid en onverstand; Maar ik heb begrepen, Dat ook dit slechts jagen naar wind is.

¹⁸ Want hoe groter de wijsheid, hoe groter de kwellings; En wie kennis vermeedert, vermeedert de smart.

2

¹ Toen dacht ik bij mijzelf: Kom, ik wil het met de vreugde beproeven En het goede genieten; Maar zie, ook dat was ijdelheid.

² Van het lachen zei ik: Dwaas, En van de vreugde: Wat heeft het voor nut.

³ Ik vatte het plan op, mijn lichaam met wijn te verkwikken, Maar tevens mijn hart te laten leiden door de wijsheid, En zo de dwaasheid te zoeken, Totdat ik zou weten, wat goed is voor de mensen, Om het heel hun leven te doen onder de zon.

⁴ Grote werken bracht ik tot stand: Ik bouwde mij huizen, plantte mij wijngaarden;

⁵ Ik legde mij tuinen en lusthoven aan, En plantte daar allerlei vruchtbomen in.

⁶ Ik liet mij watervijvers graven, Om er een woud van jonge bomen mee te besproeien.

⁷ Ik kocht slaven en slavinnen, En lijfeigenen behoorden mij toe. Ook bezat ik veel meer runderen en schapen, Dan allen, die vóór mij in Jerusalem waren.

⁸ Ik stapelde zilver op en goud, Schatten van koningen en wingewesten; Ik schafte zangers aan en zangeressen, En vele vrouwen, het genot der mensen.

⁹ Zo werd ik groter en rijker, dan allen vóór mij in Jerusalem, Behalve nog, dat ik mijn wijsheid behield.

¹⁰ Nooit heb ik mijn ogen geweigerd, wat zij verlangden; Ik ontzegde mijn hart geen enkele vreugd. Mijn hart kon genieten van al mijn zwoegen; Maar dat was ook àl, wat ik had van mijn werken.

¹¹ Want toen ik al het werk van mijn handen beschouwde, En al het zwoegen, dat ik met moeite volbracht had, Zag ik, hoe het alles ijdelheid was en jagen naar wind; Men heeft er geen blijvend gewin van onder de zon.

¹² Zo ging ik de wijsheid vergelijken Met dwaasheid en onverstand. Wat zal de opvolger van den koning gaan doen Met alles, wat deze vroeger gemaakt heeft?

¹³ Wel begreep ik, dat wijsheid voordeel heeft boven dwaasheid, Zoals licht boven duisternis gaat:

¹⁴ De wijze heeft ogen in zijn hoofd, De dwaas echter tast in het duister. Maar ik bevond van de

andere kant, Dat hetzelfde lot hen beiden treft.

¹⁵ Daarom dacht ik bij mijzelf: Als het lot van den dwaas ook mij treft, Wat baat mij dan al mijn wijsheid? En ik zeide bij mijzelf: Ook dat is ijdel.

¹⁶ Want de wijze blijft evenmin in herinnering als de dwaas, Op de duur raakt in de toekomst alles vergeten; Moet immers de wijze niet sterven juist als de dwaas?

¹⁷ Daarom kreeg ik een afkeer van het leven; Ja, al wat er verricht wordt onder de zon, begon mij te walgen; Want het is allemaal ijdel en jagen naar wind.

¹⁸ Zo kreeg ik een afkeer van al het werk, Dat ik met moeite tot stand bracht onder de zon. Ik moet het toch achterlaten aan hem, die mij opvolgt;

¹⁹ Wie weet, of het een wijze zal zijn of een dwaas! Toch zal hij heer en meester zijn van alles, Wat ik met moeite en wijsheid tot stand bracht onder de zon. Ook dat is ijdelheid.

²⁰ Ja, ik gaf mijn hart aan vertwijfeling over Om al de moeite, die ik mij getroostte onder de zon.

²¹ Want wie met wijsheid, verstand en beleid heeft gewerkt, Moet het achterlaten aan hem, die er geen moeite voor deed. Ook dat is ijdelheid en een grote ramp.

²² Wat heeft dan de mens van zijn zwoegen en jagen, Waarmee hij zich afslooft onder de zon?

²³ Want al zijn dagen zijn smart, En louter kwelling is al wat hij doet; Zelfs 's nachts komt zijn hart niet tot rust. Ook dat is ijdelheid.

²⁴ Niets is er dus beter voor den mens dan eten en drinken, En zelf genieten van zijn werk. Want ik heb begrepen, dat dit uit Gods hand komt:

²⁵ Wie toch kan eten, wie kan genieten buiten Hem om?

²⁶ Want aan den mens, die Hem welgeval-
lig is, Schenkt Hij wijsheid, kennis en vreugde;
Maar den zondaar laat Hij moeizaam vergaren en
ophopen, Om het te geven aan hem, die aan Gods
oog behaagt. Ook dat is ijdelheid en jagen naar
wind!

3

¹ Alles heeft zijn uur; Voor al wat er onder de
hemel gebeurt, is er een vaste tijd:

² Een tijd van baren, en een tijd van sterven; Een
tijd van planten, en een tijd van ontwortelen;

³ Een tijd van moorden, en een tijd van genezen;
Een tijd van afbreken, en een tijd van opbouwen;

⁴ Een tijd van schreien, en een tijd van lachen;
Een tijd van rouwen, en een tijd van dansen.

⁵ Een tijd van stenen wegwerpen, een tijd van
stenen rapen; Een tijd van omhelzen, en een tijd
van gescheiden zijn;

⁶ Een tijd van zoeken, en een tijd van verliezen;
Een tijd van bewaren, en een tijd van verspillen;

⁷ Een tijd van scheuren, en een tijd van naaien;
Een tijd van zwijgen, en een tijd van spreken;

⁸ Een tijd van beminnen, en een tijd van haten;
Een tijd van oorlog, en een tijd van vrede.

⁹ Wat heeft de zwoeger dan nog voor nut Van de
moeite, die hij zich getroost?

¹⁰ Ik begreep, hoe God aan de mensen hun taak
heeft gegeven, Om er zich mee af te tobben.

¹¹ Al wat Hij maakte, is goed op zijn tijd; En al
heeft Hij ook de eeuwigheid gelegd in het hart van

den mens, Toch kan de mens de daden van God Niet van het begin tot het einde doorgronden.

¹² Zo begreep ik, dat er niets beter is voor den mens, Dan zich verheugen en zich te goed doen in het leven.

¹³ Want als iemand kan eten en drinken En van al zijn zwoegen genieten, Dan is dat een gave van God!

¹⁴ Ik begreep, dat al wat God doet, voor altijd blijft; Daar kan men niets aan toevoegen of van afdoen: God maakt het zo, dat men Hem vreest.

¹⁵ Wat thans bestaat, was er reeds lang; En wat er zijn zal, bestond al vroeger; Want God zoekt wat voorbij is, telkens weer op.

¹⁶ Ook zag ik onder de zon, Dat het onrecht zetelt op de plaats van het recht, En de boze op de plaats van den vrome.

¹⁷ Maar ik dacht bij mijzelf: Eens zal God den vrome en den boze richten; Want ieder ding en ieder werk heeft bij Hem zijn tijd.

¹⁸ Maar als ik mijn gedachten over de mensen liet gaan, Zag ik, dat zij wel door God zijn geschapen, Maar feitelijk gelijk zijn aan het dier;

¹⁹ Want mens en dier hebben hetzelfde lot. De één moet sterven even goed als de ander; Want beiden hebben zij dezelfde adem. De mens heeft niets vóór boven het dier; Waarachtig, alles is ijdelheid!

²⁰ Zij gaan beiden naar dezelfde plaats; Beiden kwamen zij voort uit stof, En beiden keren zij terug tot stof.

²¹ Wie weet of 's mensen levensadem opstijgt naar boven, En die van het dier naar beneden gaat

in de grond?

²² Zo begreep ik, dat er niets beter is voor den mens, Dan te genieten van zijn werken; want dat komt hem toe. Wie toch kan hem zekerheid geven Van wat de toekomst hem brengt?

4

¹ Dan weer beschouwde ik alle verdrukkingen, Die er onder de zon voorkomen: Ik zag de tranen der verdrukten, en niemand gaf troost; De onderdrukkers pleegden geweld, en niemand bood hulp.

² Daarom prees ik de doden gelukkig, reeds lang ontslapen, Boven hen, die nog in leven zijn;

³ En gelukkiger nog dan hen beiden Degenen, die nog niet hebben bestaan. Want zij zagen nog niet het boze gedoe, Dat er plaats heeft onder de zon.

⁴ Verder zag ik van alle moeite en inspanning, Dat ze worden aangewend uit naijver jegens elkaander; Ook dat is ijdelheid en jagen naar wind.

⁵ Wel is het een dwaas, die de hand in de schoot legt En zijn eigen vlees verteert;

⁶ Maar toch is een handvol rust meer waard, Dan beide handen vol tobben en jagen naar wind.

⁷ Nog zag ik een andere dwaasheid onder de zon:

⁸ Al staat iemand geheel alleen, En heeft hij geen kinderen of verwanten. Toch komt er aan zijn zwoegen geen einde, En zijn oog heeft nooit rijkdom genoeg. Voor wien dan sloof ik mij uit, En ontzeg ik mij alle genot? Ook dit is dwaas en een ellendig bestaan.

⁹ Met tweeën is beter dan alleen; Dat geeft beiden een groot voordeel bij het werk.

¹⁰ Want als de één komt te vallen, Helpt de ander hem op. Maar wee den eenling, als hij valt; Want hij heeft geen makker, die hem opbeurt.

¹¹ Zo ook, slapen er twee bij elkander. Dan hebben beiden het warm. Maar hoe krijgt de eenling het warm?

¹² En wanneer men den één overvalt, Bieden zij samen weerstand: Een drievoudig snoer breekt niet licht.

¹³ Beter een verstandige jongeman, al is hij ook arm. Dan een oude en onverstandige koning, Die niet meer naar raad weet te luisteren:

¹⁴ Al komt de eerste uit de gevangenis op de troon, En is hij arm geboren in zijn eigen rijk.

¹⁵ Ik zag, hoe alle levenden, Die er rondliepen onder de zon, De zijde kozen van den eerste, den jonge, Die de plaats wilde innemen van den ander;

¹⁶ Ontelbaar was de menigte, Die zich bij hem aansloot. Toch zal het nageslacht geen vreugd aan hem beleven; Ook dat is ijdel en jagen naar wind.

5

¹ Let op uw wandel, Als ge opgaat naar Gods huis. Want wie daarheen gaat, om te luisteren, Doet beter dan de dwazen, die wel offeren, Maar niet weten, wanneer zij kwaad doen.

² Wees niet gauw met uw mond, En laat uw hart geen overijlde woorden uiten voor God; Want God is in de hemel, gij hier op aarde. Wees dus spaarzaam met uw woorden;

³ Want zoals dromen uit veel beslommeringen ontstaan, Zo komt er van veel spreken onverstandige taal.

⁴ Wanneer gij aan God iets belooft, Stel dan de vervulling niet uit; Want lichtzinnigen behagen Hem niet. Volbreng dus wat gij belooft;

⁵ Beter is het niet te beloven, Dan uw belofte niet te volbrengen.

⁶ Laat uw mond geen schuld op u werpen, Door voor Gods afgezant te zeggen: Het was onbewust. Waarom zou God om uw woord in toorn ontsteken, En het werk uwer handen vernielen?

⁷ Want zoals er in veel dromen dwaasheid schuilt, Zo ook in veelheid van woorden. Vrees daarentegen God.

⁸ Wanneer de arme verdrukt wordt, En recht en wet worden verkracht: Zo ge dat ziet in het land, Verwonder u hierover dan niet. Want de ene beambte helpt den ander, En de hogere helpt hen beiden;

⁹ Het enige voordeel, dat het land eruit trekt, Is, dat de koning door zijn land wordt gediend.

¹⁰ Wie het geld bemint, heeft nooit genoeg; En wie aan rijkdom hangt, heeft er geen voordeel van: Ook dit is ijdelheid.

¹¹ Waar rijkdom is, zijn vele klaplopers; De bezitter zelf heeft er geen genot van Dan wat lust van de ogen.

¹² Zoet is de rust van den werkman, Of hij weinig of veel te eten heeft; Maar de overvloed van den rijke Stoort hem nog in de slaap.

¹³ Een droevig kwaad zag ik onder de zon: Rijkdom door den bezitter bewaard tot eigen ongeluk.

¹⁴ Die rijkdom gaat verloren door tegenspoed; En de kinderen, die hij verwekte, bezitten niets meer.

¹⁵ Zoals hij voortkwam uit de schoot van zijn moeder, Zo gaat hij heen, naakt als hij kwam; Niets neemt hij mee van zijn zwoegen:

¹⁶ Ook dit is een droevig kwaad. Juist zoals men komt, gaat men heen. Wat voor nut heeft het dan, dat men zich aftobt voor wind?

¹⁷ Enkel dat men zijn dagen in duisternis doorbrengt, In veel kommer, verdriet en ontstemming.

¹⁸ Zie, zo leerde ik begrijpen, Dat het goed is te eten en te drinken, En te genieten van het werk, Waarmee men zich aftobt onder de zon, Al de levensdagen, die God iemand geeft: Want dit komt hem toe.

¹⁹ Geeft God iemand rijkdom en schatten, Stelt Hij hem in staat ervan te gebruiken, Zijn deel ervan te nemen, van zijn arbeid te genieten: Dan is ook dit een gave Gods.

²⁰ Dan denkt hij niet veel aan de korthed des levens, Omdat God zijn hart met vreugde vervult.

6

¹ Nog een ander kwaad zag ik onder de zon, Dat loodzwaar drukt op den mens!

² God geeft iemand rijkdom, schatten en eer, Zodat er niets aan zijn verlangens ontbreekt; Doch God staat hem niet toe, er gebruik van te maken, Maar een vreemde bedient zich er van: Dat is ijdel, een smartelijk lijden.

³ Al had iemand honderd kinderen, Bereikte hij ook een zeer hoge leeftijd, En waren zijn dagen nog zo talrijk: Maar hij was van geluk niet

verzadigd En geen begrafenis viel hem ten deel: Ik zou een misgeboorte gelukkiger achten dan hem.

⁴ Want zo iets komt vluchtig, gaat in duisternis heen, Zijn naam blijft in het donker verscholen;

⁵ Het heeft geen licht gezien, geen kennis bezeten, Maar rust heeft het meer dan de ander.

⁶ Al leefde hij tweeduizend jaar, maar zonder geluk: Gaan beiden niet naar dezelfde plaats?

⁷ Al het zwoegen van den mens geldt zijn mond; Toch wordt zijn begeerte er niet door verzadigd.

⁸ Wat heeft dan de wijze vóór op den dwaas; Wat de arme, al verstaat hij de kunst om te leven?

⁹ Beter is wat de ogen zien, dan het smachten der begeerte; Ook dat is ijdel en jagen naar wind.

¹⁰ Al wat bestaat, werd al lang met name genoemd; Het is bepaald, dat het maar een mens is, Die niet in gericht kan treden Met Hem, die groter is dan hijzelf.

¹¹ Ja, veel er over spreken vermeerdert nog de dwaasheid; Wat zou het den mens kunnen baten?

¹² Wie zal den mens kunnen zeggen, Wat goed voor hem is in het leven, In het gering getal van zijn dagen, Die als een schaduw voorbijgaan. Wie zal den mens kunnen zeggen, Wat er na hem gebeurt onder de zon.

7

¹ Een goede naam gaat de fijnste olie te boven, De sterfdag de dag der geboorte.

² Beter gaat men naar een huis, waar men rouwt, Dan naar een huis, waar feest wordt gevierd. Want dat is het einde van iederen mens; Iedere levende neme het ter harte.

³ Beter te treuren dan te lachen; Want een bedrukt gelaat wekt medelijden.

⁴ Het hart der wijzen is in het huis, waar men rouwt, Het hart der dwazen in het huis van de vreugd.

⁵ Beter te luisteren naar de berisping der wijzen, Dan te horen naar het lied van de dwazen.

⁶ Want zoals het knetteren der doornen onder de ketel, Zo is het lachen der dwazen; beide zijn ijdel.

⁷ Verdrukking maakt van den wijze een dwaas, En geschenken bederven het hart.

⁸ Beter het einde van iets dan het begin; Beter lankmoedig van hart dan hoogmoedig.

⁹ Word niet spoedig vergramd in uw geest, Want gramschap huist in de boezem der dwazen.

¹⁰ Vraag niet, waarom vroeger de tijden beter waren dan nu; Want niet uit wijsheid vraagt ge zo iets.

¹¹ Wijsheid staat in waarde gelijk met een erfenis, Een groot goed is het voor hen, die het zonlicht aanschouwen;

¹² Want wijsheid beschermt, en rijkdom beschermt, Maar de kennis der wijsheid geeft bovendien leven aan wie haar bezit.

¹³ Geef acht op het werk van God; Want wie kan recht buigen, wat Hij krom heeft gemaakt?

¹⁴ Als het dus goed gaat, wees dan blij; Gaat het slecht, wil dan bedenken: Zowel het een als het ander heeft God gemaakt, Opdat de mens niet op de toekomst rekent.

¹⁵ Beide heb ik gezien in mijn vluchtig leven: Soms komt een rechtvaardige om, ondanks zijn deugd, En de boze leeft lang, ondanks zijn zonde.

¹⁶ Overdrijf dus uw braafheid niet, en wees niet te wijs; Waarom zoudt gij teleurgesteld worden?

¹⁷ Maar leef er ook niet op los, en wees geen dwaas; Waarom zoudt gij sterven vóór uw tijd?

¹⁸ Beter is, dat ge het ene vasthoudt, En het andere niet laat varen; Want wie God vreest, zal beide volbrengen.

¹⁹ De wijsheid helpt den wijze meer, Dan tien prinsen in de stad;

²⁰ Maar niemand is er op aarde zo braaf, Dat hij steeds goed doet en nooit kwaad.

²¹ Let ook niet op alles, wat er gezegd wordt, Opdat ge uw knecht u niet hoort vervloeken.

²² Ge zijt toch uzelf wel bewust, Dat ook gij vaak anderen hebt vervloekt.

²³ Dat alles heb ik met wijsheid doorzocht; Maar hoe meer ik naar de wijsheid streefde, Hoe verder zij van mij week.

²⁴ Al wat er gebeurt, is zo ongenaakbaar en diep, Zo diepzinnig; wie kan het doorgronden?

²⁵ En toch heb ik mij er op toegelegd, Om kennis en doorzicht te verwerven, Om wijsheid te bekomen en inzicht, Om te begrijpen, dat de zonde een dwaasheid is, En wangedrag een zothed moet zijn.

²⁶ En ik vond, dat de vrouw bitterder is dan de dood, Want zij is een valstrik; Haar hart is een net, haar handen zijn boeien. Wie Gode behaagt, ontsnapt er aan; Maar de zondaar wordt er door gevangen.

²⁷ Zie, zegt de Prediker, dit heb ik gevonden: (Alles heb ik beproefd, om een verklaring te vinden,

²⁸ Maar mijn ziel zoekt nog altijd vergeefs;) Eén man vond ik op duizend; Maar een vrouw heb ik er niet onder gevonden.

²⁹ Alleen dit heb ik gevonden: God heeft de mensen rechtschapen gemaakt, Maar zelf zoeken zij allerlei slechtheid.

8

¹ Wie is er aan den wijze gelijk; Wie kent de verklaring der dingen? 's Mensen wijsheid doet zijn aangezicht stralen, En verandert de stuur-sheid van zijn gelaat.

² Neem het bevel van den koning in acht, Om de aan God gezworen eed;

³ Val niet roekeloos van hem af, En laat u niet in met gevaarlijke zaken. Want de koning doet, wat hij wil; Zijn woord is oppermachtig;

⁴ Wie kan hem zeggen: wat doet gij?

⁵ Wie de wet onderhoudt, zal geen kwaad ondervinden. Een verstandig mens denkt aan de tijd van het oordeel;

⁶ Want de tijd van het oordeel breekt voor iedereen aan. Maar de boosheid legt een benauwende druk op den mens;

⁷ Want hij weet niet, wat hem nog wacht, En niemand kan hem zeggen, wanneer het zal komen.

⁸ Geen mens is meester van zijn leven, Niemand heeft de levensgeest in zijn macht; Hij is geen heer over de dag van zijn dood. Niemand wordt vrijgesteld van die strijd, En zeker wordt niemand gered door zijn slechtheid.

⁹ Dit alles heb ik gezien, Toen ik aandacht schonk aan alles, Wat er onder de zon gebeurt.

Soms gebruikt de mens zijn macht tot nadeel van anderen.

¹⁰ Zo zag ik, dat goddelozen een begrafenis kregen, Terwijl zij, die goed hadden gehandeld, Ver van de heilige plaats moesten wegtrekken, En in de stad werden vergeten. Ook dat is ijdelheid!

¹¹ Omdat de straf niet onmiddellijk op de zonde volgt, Daarom zint het hart van den mens op kwaad.

¹² Maar al blijft soms de zondaar lange tijd leven, Ofschoon hij honderdmaal kwaad doet: Toch weet ik zeker, dat het hùn goed gaat, Die Gods aanschijn vrezen.

¹³ Maar den zondaar gaat het niet goed; Zijn dagen worden vluchtig als een schaduw, Omdat hij Gods aanschijn niet vreest.

¹⁴ Toch doet zich op aarde deze ijdelheid voor: Soms gaat het de braven naar de werken der bozen, En de zondaars soms naar de werken der braven. En ik dacht: ook dat is ijdelheid.

¹⁵ Daarom prees ik de vreugde; Want er is voor den mens geen ander geluk onder de zon, Dan te eten en te drinken en zich te verheugen. Moge dit bij zijn zwoegen hem steeds vergezellen Alle levensdagen, die God hem geeft onder de zon.

¹⁶ Toen ik mij beijverde, wijsheid te verwerven, En de moeite bezag, die de mens zich op aarde getroost, En hoe dag en nacht zijn ogen geen slaap zien:

¹⁷ Toen begreep ik, dat het enkel Gods werk is, En dat de mens geen verklaring kan vinden Van wat er plaats grijpt onder de zon. Daarom tobt de mens zich af met zoeken, Maar hij zal het niet

vinden; En al meent de wijze het ook te verstaan, Hij kan het niet vatten.

9

¹ Dit alles heb ik wèl overwogen, Dit alles doorvorst: Dat wijzen en dwazen met al hun werk In de hand zijn van God. Geen mens weet, of hem liefde wacht of haat; Alles wat voor hem ligt, is ijdel.

² Ja, allen treft hetzelfde lot: Rechtvaardige of zondaar, goede of kwade; Rein en onrein, of men offers brengt of niet; Braaf en slecht, of men zweert of de eed vermijdt.

³ Dit is juist de ramp bij al wat er onder de zon geschiedt, Dat hetzelfde lot hen allen treft. Daarom is het hart der mensen vol slechtheid, En hun gemoed lichtzinnig, zolang zij leven; Dan volgt de dood.

⁴ Toch is er hoop, zolang men tot de levenden hoort; Daarom beter een levende hond dan een dode leeuw.

⁵ De levenden weten tenminste nog, dat zij eens zullen sterven, Maar de doden weten helemaal niets. Voor hen bestaat er geen loon, Want hun aandenken wordt vergeten;

⁶ Ook hun liefde, haat en afgunst zijn reeds lang voorbij. Zij hebben voor eeuwig geen deel meer Aan al wat er onder de zon geschiedt.

⁷ Welaan dan, eet uw brood in vreugde, Drink met opgeruimd hart uw wijn, Wanneer God in uw werk behagen vindt.

⁸ Laat uw klederen altijd wit zijn, En de balsem nooit op uw hoofd ontbreken;

⁹ Geniet van het leven met de vrouw, die gij liefhebt, Al de dagen van uw ijdel bestaan, die Hij u geeft onder de zon. Want dat komt u toe van het leven Voor de moeite, die gij u getroost onder de zon.

¹⁰ Doe al wat uw hand in staat is te doen; Want geen werken of peinzen, Geen kennis of wijsheid is er meer In de onderwereld, waarheen ge gaat. Zevende reeks. Ijdel is het talent.

¹¹ Ook dit nog zag ik onder de zon: Evenmin als de wedloop gewonnen wordt door de vlugsten, Of de oorlog door de sterksten, Evenmin ontvangen de wijzen hun brood, De geleerden rijkdom, Of vinden de schranderen gunst. Want alles hangt af van tijd en toeval;

¹² De mens weet zelfs niet wanneer. Zoals de vis wordt gevangen in de noodlottige fuik, En de vogel gestrikt met het net, Zo wordt de mens door het ongeluk getroffen, Als het onverhoeds hem overvalt.

¹³ Ook dit nog zag ik van de wijsheid onder de zon, En het drukte me zwaar:

¹⁴ Er was eens een kleine stad met slechts weinig mannen; Een machtig koning rukte tegen haar op, Sloot ze in, en richtte grote verschansingen op.

¹⁵ Maar er was daar een arme, schranderere man, En deze redde de stad door zijn wijsheid. Toch denkt er geen mens meer aan dien arme.

¹⁶ Toen dacht ik: Ofschoon wijsheid meer waard is dan kracht, Wordt toch de wijsheid van een arme versmaad, En naar zijn woorden wordt niet geluisterd.

¹⁷ Woorden van wijzen, met kalmte aanhoord,

Zijn beter dan geschreeuw van een veldheer tot dwazen.

¹⁸ Wijsheid is meer waard dan wapentuig; Want een enkele domheid bederft veel goeds.

10

¹ Dode vliegen verpesten welriekende balsem; Zo verliest de edelste wijsheid door een weinig dwaasheid haar roem.

² Het hart van den wijze zit rechts, Het hart van den dwaze zit links.

³ Welke weg de dwaas ook gaat, zijn verstand schiet te kort; Maar van iedereen zegt hij: Wat een dwaas!

⁴ Als de toorn van een vorst u bedreigt, Loop dan niet weg van uw post; Want kalmte brengt grote opwinding tot bedaren.

⁵ Nog een ander kwaad zag ik onder de zon: Vergissingen door vorsten begaan.

⁶ De dwaas wordt op hoge posten geplaatst, En vele aanzienlijken blijven ten achter;

⁷ Dienstknechten zag ik te paard, En prinsen gingen als slaven te voet.

⁸ Wie een kuil graaft, valt er zelf in; Wie een muur doorbreekt, wordt door een slang gebeten.

⁹ Wie stenen draagt, bezeert zich er aan; Wie hout klooft, loopt gevaar, zich te wonden.

¹⁰ Is het ijzer stomp geworden, En slijpt men de snede niet, Dan moet men zijn krachten verdubbelen; Zo biedt de wijsheid een voordeel.

¹¹ En als de slang bijt, omdat ze niet wordt bezworen, Heeft de slangenbezweerder geen nut van zijn kunde.

¹² Aangenaam zijn woorden uit de mond van een wijze; Maar de lippen van een dwaas brengen hem verderf.

¹³ Reeds het begin van zijn woorden is dwaasheid, En het einde ervan barre onzin;

¹⁴ Want de dwaas verspilt vele woorden. Niemand weet, wat de toekomst brengt; Want wie kan hem zeggen, wat er later komt?

¹⁵ De domme slooft zich af bij zijn werk, Omdat hij niet eens de weg naar de stad kent.

¹⁶ Wee u, land, als uw koning een kind is, En uw prins in de morgenstond slempen.

¹⁷ Heil u, land, als uw koning een edelman is, En uw prins op tijd maaltijd houden, Stevig, maar zonder zich te bedrinken.

¹⁸ Bij luiheid verzakken de balken, En het huis wordt lek door traagheid van handen.

¹⁹ Om te genieten legt men maaltijden aan, En wijn vervrolijkt het leven; Voor geld is alles te krijgen.

²⁰ Vloek den koning zelfs niet op uw sponde, En scheld zelfs in uw slaapvertrek niet op den rijke; Want de vogels in de lucht kraaien het rond, En de fladderaars brengen het uit.

11

¹ Werp uw brood op het water; Want op de lange duur vindt ge het terug.

² Deel uw vermogen in zeven of acht delen; Want gij weet niet, welke rampen u op de wereld nog wachten.

³ Als de wolken vol zijn, Storten zij regen op aarde; En als een boom valt, naar het zuiden of

noorden, Blijft hij liggen op de plaats, waar hij valt.

⁴ Wie maar steeds op de wind let, Begint nooit te zaaien; En wie voortdurend naar de lucht kijkt, Zal nimmer maaien.

⁵ Evenmin als ge weet, hoe er leven komt In het gebeente in de moederschoot, Evenmin kunt ge de werken kennen van God, Die alles tot stand brengt.

⁶ Begin 's morgens al met zaaien, En gun geen rust aan uw hand tot de avond. Want ge weet niet, of het een of het ander zal slagen; Misschien ook vallen beide goed uit.

⁷ Maar het licht is aangenaam, En het doet de ogen goed, de zon te zien.

⁸ Laat dus de mens zich altijd verheugen, Hoe lang hij ook leeft; Hij bedenke, dat de dagen der duisternis Nog talrijk genoeg zullen zijn. Alles, wat komt, is ijdel.

⁹ Geniet dus, jongeling, van uw jeugd, Uw hart zij vrolijk in uw jonge jaren; Volg de lusten van uw hart En de begeerten van uw ogen. Maar bedenk daarbij, dat over dit alles God u eens verantwoording vraagt.

¹⁰ Drijf de zorg uit uw hart, houd het leed van uw lijf; Want vluchtig is de jeugd als de morgenstond.

12

¹ Denk aan uw Schepper in de dagen van uw jeugd, Eer de kwade dagen komen, En de jaren, waarvan gij zegt: Zij bevallen mij niet.

² Eer verduisterd worden De zon en het licht, De maan en de sterren; En de éne bui op de andere volgt.

³ Eer de bewakers van het huis beginnen te beven, De gespierde mannen verkrommen; Zij, die malen, gaan staken, omdat hun getal is verminderd, Zij, die door de vensters schouwen, versuffen.

⁴ Eer de vleugels van de straatdeur zich sluiten, En het geknars van de molen verzwakt, Het geluid van de vogel vermindert, En alle zangen verstommen.

⁵ Eer men opziet tegen iedere hoogte, En men bang is op straat; De amandel niet meer smaakt, de sprinkhaan te zwaar ligt, En het kapperkruid niet meer bekomt. Eer men op weg is naar zijn eeuwige woning, En de klagers al rondgaan op straat;

⁶ De zilveren snoer wordt verbroken, En de gouden lamp naar beneden komt. Eer de kruik bij de bron wordt stuk gebroken, En het rad kapot slaat boven de put;

⁷ Het stof naar de aarde gaat, waar het vandaan kwam, En de levensgeest terugkeert naar God, die hem gaf.

⁸ Ijdelheid der ijdelheden, zegt de Prediker, Alles is ijdel!

⁹ De Prediker was niet alleen een wijs man voor zichzelf, Hij leerde ook wijsheid aan zijn volk; Veel spreuken heeft hij gewikt, overdacht en gedicht.

¹⁰ De Prediker wist puntige gezegden te vinden, En rake spreuken op schrift te stellen.

¹¹ Want als prikkels zijn de woorden der wijzen,

Als krammen in de muur, waaraan men alles kan ophangen; Door één en denzelfden Leidsman zijn zij gegeven!

¹² Tenslotte, mijn zoon, wees voorzichtig: Men kan boeken schrijven zonder eind, Maar veel studeren vermoeit het vlees.

¹³ Alles wel overwogen, is dit de conclusie: Vrees God en onderhoud zijn geboden; Want dat is eerst de hele mens.

¹⁴ Van ieder werk, al is het nog zo verborgen, Zal God oordelen, of het goed was of kwaad!

**De Heilige Schrift, Petrus Canisiusvertaling,
1939**
**The Holy Bible in Dutch, Petrus Canisius translation,
1939**

Public Domain

Language: Nederlandse taal (Dutch)

Eerste uitgave: Het Spectrum, Utrecht, Brussel, 1939

De Petrus Canisiusvertaling is een Nederlandse rooms-katholieke bijbelvertaling, waarvan de eerste complete uitgave verscheen in 1939. De volledige naam luidt: "De Heilige Schrift, vertaling uit de grondtekst met aantekeningen, in opdracht van de Apologetische Vereniging 'Petrus Canisius' ondernomen met goedkeuring van de hoogwaardige bisschoppen van Nederland". De Petrus Canisiusvertaling is de eerste Nederlandse katholieke vertaling die gebaseerd is op de grondteksten in hun oorspronkelijke taal. Andere vertalingen gingen uit van de Vulgaat. Het taalgebruik van de uitgave is naar hedendaagse normen licht archaisch te noemen, maar nog steeds vlot verstaanbaar.

Verantwoording in verband met de auteursrechten

In verband met de auteursrechten is contact opgenomen met de oorspronkelijke uitgever (1), de Katholieke Vereniging voor Oecume (2) en de Katholieke Bijbelstichting (3) en werden geen bezwaren gevonden tegen deze publicatie. Rekening houdend met de wettelijke termijnen, kan deze uitgave beschouwd worden als vrij van auteursrechten.

First publication: Het Spectrum, Utrecht, Brussel, 1939

The translation "Petrus Canisius" is a dutch roman catholic bible translation, that was first published in 1939. Its full title is "The Holy Scripture, translation of the original texts with annotations, commissioned by the Apologetical Society 'Petrus Canisius' and executed with the approval of the most reverend bishops of the Netherlands". The translation "Petrus Canisius" is the first dutch catholic translation that was based on the scripture texts in their original language. Other translations were based on the Vulgate. The language of this edition is to current standards moderately archaic, but still easily understood.

Accountability in relation to copyright

Concerning the copyright contacts have been made with the original publisher (1), the Katholieke Vereniging voor Oecumene (Catholic Society for Ecumenism) (2) and the Katholieke Bijbelstichting (Catholic Bible Foundation) (3) and no objections have been found against this publication.

Taking into account the legal terms, this edition can be considered to be in the public domain.

UITGEVERIJ UNIEBOEK| HET SPECTRUM BV, HOUTEN, THE NETHERLANDS
KATHOLIEKE VERENIGING VOOR OECUMENE, 'S HERTOGENBOSCH, THE NETHERLANDS

KBS, HOEVEN, THE NETHERLANDS

2024-08-06

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 15 May 2025 from source files dated 15 May 2025

f9be311a-50d9-5c7b-9cd7-a28d96daae73